

Fehér kavicsok

Egy boldog szerelem története

A paszulyleves, a lángos és a miccs

■ A lehelet látszik a házban, olyan hideg van. Tizenegy-tizenöt fok. A reggeli edzésen fáztam, a délin megfagytam, az estire felöltöztem, mint egy pásztor. *Gí* alá, persze, de a gyapjú lábszárvédő kilógott a nadrág alól, az edző megmosolyogta, amikor köszönéshez sorba álltunk. Olyankor végignézi a sort, a ruházatot, az arcokat, leolvassa, kinek milyen a kedve. Leül a sorral szemben, elől, a *shinden* alatt a *kamiza*, ő mondja a vezényszavakat. Amikor az edző leült, a sor, rang szerint, egymás után leül *seizába*. *Mokusoooo*, vezényeli a *kamiza*, azaz két perc csend behunyt szemmel, ami alatt az agyat illik átállítani a kinti világból az aikidóra. Tegnap lehetett hallgatni az esőt, az is jó. Legtöbbször a háttérben halk, keleti zene szól, ilyenkor nagyobb teret kap, edzés közben nem figyelünk rá, de jó, hogy van és fest egy alapot. Aztán köszönés a *shinden* felé, ami az aikidó alapítómesterének fehér-fekete fényképét jelenti a két, bejárattól legtávolabbi, függőleges gerendán, alatta kandzsikkal az aikidó japán megnevezése (*ai*-harmónia, *ki*-energia, *do*-út), és egy rögtönzött ikebana. A nagymester áldozatos munkáját illik megköszönni, Ueshiba ugyanis felélte a teljes családi örökségét, míg az aikidótechnikákat a tökéletességig fejlesztette. Aztán a *sensei*nek köszönünk, tenyérrel a földre hajolva, aztán edzőtársainknak. Az edzést megelőző szóbeli köszönés így hangzik: *Onegai shimasu* (megtiszteltetés, hogy veled edzhetek), a végén pedig: *Domo arigato gozaimasta* (köszönöm az edzést). Szimpatikus a japán nyelv, egyre több szó cseng ismerősen. Az edző folyamatosan tanulja, mondatokat, félmondatokat japánul mond, hogy ránk is ragadjon. A terem földje itt is szivaccsal borított, ez a fajta ráadásul kemény, puzzle-szerűen egymásba kapcsolódó lapokból áll. Amikor vendégségben edzünk, más városokban, a miénknél mindenütt puhább a szivacs, kellemes. Az eséseket, gurulásokat viszont annyira kell tudni, hogy akár fűben, aszfalton vagy csempén se sérüljön az aikidós. Még nem próbáltam a tudásom kemény felületen.

Hideg van, jobban megy az étel, mondja a tulajnő, amikor fordulok a konyhán. A szolgálatos kollégával átismételtük a terítési szabályokat. Az ember mindent elfelejt, amit nem használ nap mint nap, márpedig otthon ritkán teríték etikett szerint, egyszerűen elfelejtettem, merről a villa, kanál, mi a teríték logikája. Végre nekem való reggelit kaptunk: zöldség, sajt, túró és orda. A tejtermékeket a helyi juhásztól veszik nagy tételben, még Mák is lejött reggelizni. A terasz mellékútra néz, az úton túl futballpályányi kert, azt alkalmasnak találta a landoláshoz. Drótok közé, szűk helyen nem száll le. Bizony nem könnyű a kilónál is súlyosabb testet biztonságosan felemelni, illetve lerakni, még ha szárnyakat kapott is segítségül. Amikor feljut a kellő magasságba, jobban boldogul, szépen kihazsz-

nálja a felfelé szálló meleg áramlatokat. Ott, fent már könnyű. Gyerekként gyakran álmodtam, hogy háztetőről elrugaszkodva repülök, az is nehéz volt. Lassan, nehézkesen indultam, mint a golya, de aztán jó volt a magasban, és nem félttem egyáltalán. Mondhatni átéltem a repülés szabadságát és nehézségét, ha csak álomban is, de annyira hitelesen, hogy bármikor felidézhető.

Mivel tegnap bejáratos voltam a konyhára, alkalmam nyílt a direkt hízelgésre. Ékes szavakkal dicsértem a reggelit, és kérdeztem, ugye ebből kaphat a holló. *Hogyne, ha szereti. Nálunk még a kutya is megeszi az ordát.*

Első reggel sajt is volt, nem házi sajt, mint tegnap, de szép, nagy szeletek. Miután mindenki végzett, végigjártam az asztalt, tudván, hogy Mák imádja a sajtot, gondoltam, ne csak macskatápot egyen. Bármit eszem, úgy ízlelem, vajon ezt szeretné-e, túl fűszeres-e a madaramnak. Az edző előtti közös tényéron maradt két szelet sajt. Kérdem őket, az asztalfőt, egyiket a hollónak elvihetem-e. Tizenhaton vagyunk, az asztalnál mindenki hall mindenkit, oda szól át, bele, ahol rést talál egy poénra. Az edző válaszolt valamit, talán vicceset, ahogy szokott, én nevettem. Az edző felesége rám szól: *vigyed, vigyed, annyit ne dumálj! Csak ne olyan hangosan, ne mondják, hogy azt is innen eteted.* Mondom, nem disznót hoztam magammal, nem hiszem, hogy mennyiség volna, amit egy madár eszik.

A táborig, amíg a száz méteren sétáltam, ölt a mérég. Hogyan engedi meg magának ezt a hangot? Elvégre a részem kifizettem, nem vagyok senki vendége. Ilyenkor, tábor előtt két hónappal mondanak egy összeget, azt előre fizetjük, senki nem tudja, mennyi belőle a koszt, a szállás, és mennyi az edző része. A tanácsossal tudok ilyesmiről pletykálni, úgymond, tegnap megjegyezte: az edzőné azért bosszankodik, mert nem jöttek a női, a táborra elvett pénzt vissza kell adni. Végül két nő jött, mindkettő férjjel, kisgyerekekkel, belakták a maradék szabad házakat.

Tegnap tüntetően masíroztam a tányérral a kezemben, etettem a hollót. Senki nem szólt. Sőt a reggeliből felpakoltam istenesen, ne éheznek ebédnél, mint tegnapelőtt. Tegnapelőtt paszulyleves volt és lángos, hát én egyiket sem eszem. Hányszor ígértem már, hogy mesélek a furcsa étkezési szokásaimról? De nem untatnálak magánügyekkel. A lényeg, hogy estére kopogott a szemem, mert ebédre almát ettem és pisztáciát. Vacsorára miccs volt, három darab per fő, szalmakrumpli. A román fiú elszörnyedt, amikor meglátta. *Vacsorára miccs?* Mondom, egyiket bevállalom, ne legyen probléma, hogy megfekszi a hasát. Azonnal cseréltünk, én adtam a krumplit, ő a miccsot. Mondom, na, mindjárt elérem a normát, az adagom ugyanis, ha bármelyik étteremben miccsot rendelek, öt darab. Estére odaígértem a *kamizán*nak a laptopom, nézzék azon az esti filmet, amit az edző gépe nem akar lejátszani. Viccesen mondtam az asztal hosszú vége felé: *dobjatok össze még egy miccsot, ha akarjátok a laptopom, azzal a számat nem halljátok többet.* A fiú, aki a masszázst ígérte, azonnal adott egyet. A román fiú jobbán, a velem átellenben ülő román férfi egy felet. Mondom: *hohó, ez már a desszert.* Megettem mindet, felálltam, hogy akkor *domo arigato, megyek, készítem nektek a gépet.* Visszaszólók, és kérdem a fiútól, *apropó, a masszázssommal mi lesz?* Gondolta, ő is mond valami vicceset (a tanácsossal és velem nehéz versenyezni, de néha a román fiú is mond jókat), azt mondja: *Csengess meg.* És kezét kinyújtott hüvelyk és kisujjal a füléhez emeli, jelezvén, hogy telefonon. *Jól van, mondom, szóval így. Hát az nem fog menni. Akkor koppints kettőt az ajtómon, válaszolja. Mire én: Csengessen és kopogjon, akinek jobban kell. Ja, hogy te is megmasszírozol engem?, kapja fel a fejét. Jó!* Mondom: *Nene! Szó se róla. Nem*

tudtad, hogy az én testem érinteni kíválság? Erre bizony csend lett. A román nem mondott semmit, ilyenkor, vagy ha a múltra történik utalás, szót se szól. Ezt, mondjuk, nem is értette, mert bár érteget magyarul, igen keveset, és csak azt, ami gyakran elhangzik. Nem értem, igazán nem értem, miért nem tanulnak magyarul, ők is jobban éreznék magukat. Így mindig az van, hogy kirekesztve élnek, körülöttük egy másik kultúra, másik nyelv, ők meg nagy büszkén, zárványban.

Elvonultam hát a megrakott tányérral, felét az ebédhez visszavittem, mert idejében megérdeklődöm a menüt, és hát a rakott krumpliból csak a tojást és a kolbászt eszem, abban pedig nálunkfelé nem ez a két domináns összetevő.

Jövet figyeltem, már szedik, árulják a krumplit. Az ország legjobb krumplitermő vidékén vagyok éppen, olyan fekete a föld, mint a korom, a termőföldek árterületek mentén. Desszertnek banán járt az ebédhez, estére azt vittem magammal, leraktam a tányérom mellé egy alma társaságában, mert tudtam, hogy ismét paszuly. Kelj fel krumpli, feküdj le paszuly. Paszulyfőzelék kolbással. Benne is kolbász, de külön is kolbász, amiből egy jár per fő. Szerencsére az új, kisgyerekes család mellém ült, mert a bal oldalamon üres az asztalvég. A kislány nem kérte a kolbászt, én finoman végigkérdeztem a szüleit, aztán bátran megszúrtam a közös tányéron árválkodó kolbászt, és megettem azt is. Erre a bajuszos román rendőr (valami nyomozóféle) tizennyolc éves fia a jobb oldalamon ül, kérés nélkül a tányéromra rak még egy felet. Amikor hordom be a konyhára az üres tányérokat, megköszönöm a vacsorát, kérdi a tulajnő, én tudtam-e enni. Mondom, *hajjaj, összejött a két és fél kolbász, tegnap pedig öt és fél miccs.* Éppen arra járt a férje, aki a kocsma és a terasz között futja köreit. Megáll az ajtóban, s beszél: *Ki gondolná, ebbe a kicsi asszonyba annyi fér!* Nevetek fordultomban. A tulajnő utánam kiált: *Annyi kolbász!* Nevetek még az asztalnál is, mondom, mit mondtak a konyhán. Erre a tanácsos: *Fér, az csak nem egyszerre, hanem szépen, egymás után.* Mondom, *álljunk megfele, mert amikor Tamáska kacag lehangosabban, ott már baj van.* Elhordunk mindent, gyorsan dolgoztunk a csendőrpincérrel. Az almát megettem a vacsorához, a kockás abroszon csak a banánom maradt. *Azt miért hoztad?*, kérdi az edző. Mondom: *ha nem elég a kolbász.* Maradt még egy asztalvégnyi ember, a két hallgatag gyereke, végre láttam őket a lehető legfelszabadultabban – mosolyogni. Hát így a kolbással.

Este a *kamiza*, aki szabadidejében madarász, amikor ismét a beígért masszázsról esik szó, megszólal mély, öblös hangján, amin olyan jól zeng a *Zaho!*, a leülésre felszólítás, az utolsó szótagra téve a hangsúlyt, mert a japán játszik azzal is, nem buknak orra a szavak, mondatok, mint a magyarban, szóval, azt mondja a *kamiza*, miután élcelődtünk egy sort a frissen végzett mérnökpalántáival, aki úgy akar megmasszírozni, hogy hálásnak érezzem magam: *A paradicsommadár, a hím, mit el nem művel, mi táncha és farokemelgetésbe kerül, hogy a tojó végül azt mondja, Jó, na, legyen...*

Kérdi a román fiú tegnap: *Mák kopog a csőrével, ha akar valamit?* Mondom: *Igen.* Azt mondja, *felült a lépcsőre* (Mák leginkább a szomszédban szeret ücsörögni, a 4-es ház falépcsőjén), *én aludtam, ő a gerendát kopogtatta.* *Igen,* mondom, *valószínűleg emlékszik rád, azért őriz.* Ez volt az első direkt megmozdulás a fiú részéről, utalás a közös múltra.

Negyedik reggel, mielőtt zuhanyozni mentem, lefőztem a harmadik kávé, a fiúk teraszán a padra tettem, ha ébrednek, ott találják. A zuhany alatt, bár a víz jó nyomással és hangosan folyik, hallottam az örömkurjantást. *Köszönjük a ká-*

vét, mondja a csendőrpincér, álltak már ketten cigivel a kezükbe, ő és a román fiú. A harmadik hálótárs nem dohányos. *Mert megérdemlitek*, válaszoltam, de mielőtt reagálhattak volna, gyorsan hozzátettem: *Lófaszt érdemlitek. Veleđ kolleģiális viszonyt ápolok, mert ma ugye együtt kell működnünk*, mondom a csendőrpincérnek, *téged kárpótollak a kakasért*, mutatok a románra, *te meg, nézek az őrmesterre, neked egyszerűen szerencséd van. Tegnapelőtt megkíméltem az életed, ez most bónusz*. Az őrmester, mert lassan mindenkinek jutott ragadványnév, nem az intelligencia mintaképe. Rendőr ő is, de a leggyengébb láncszem a csapatban. Az egyik edzésen veled dolgoztam, ő támadott, nekem pedig blokkolni kellett a támadó kezét, mielőtt az lendületet nyer, beléptem hát, határozottan és bátran, ahogy a nagykönyv előírja, felemelt karja az alkaromnak csapódott, s az egész ember visszapattant, mint aki tömör gumival ütközik. Jajgatott hangosan, mert érzékeny résszel talált nekem jönni, súrolta a zsibbadt alkarját. A csapat egy pillanatra megállt, és mindenki próbálta felfogni, mi történhetett. Az eset elhíresült, ha van egy kis szerencsém, beíródik a szájról szájra, évről évre átadott legendák közé, ahogy az őrmester lepattant rólam. Az őrmester hálálkodik legjobban a kávéért. A kávéfőzőt kimosva visszakaptam, a három szép, fehér csészémet nem használták, van nekik saját.

Negyedik reggel Mák fel-alá sétált a házak között, közben mély férfihangot utánozott. Kétszer kaptam fel a fejem, hogy valamelyik álmában beszél, vagy a szokásosnál korábban kelt. Otthon néha kiül az erdőbe, és olyan változatos, bizarr hangokat hallat, mintha egész dzsungel venne körül. Nem izgatom magam. Főút mellett vagyunk, Mák nem hangosabb az elzúgó kamionoknál.

Az izomláz a negyedik napra szelídül, bár érzem még, a mozgásban nem korlátoz. Gyors vagyok és mobilis. Sok az öt óra edzés, persze, időben is sok, erre csak ilyenkor, egyszer az évben adódik lehetőség. De a reggeli futás, a napi egy óra mozgás mindenképp kell. Döntöttem: nem tartok pihenőt, hétfőn már futok. Nem akarok kiesni a formából.

Egy a baj. Semmi hír felöled. És ez bizony nagy baj.

A fogoly

■ Ötödik reggelre a holló elszemtelenedik, felül a 3-as ház lépcsőjére, s amíg a zuhany alatt melegszen, megcsípi a bajszos román rendőrt (fél miccs, fél kolbász). A kislány, aki apukástól-anyukástól érkezett, és akivel az egész kolbászt bótoltam, a tábor lakója holnap estig. Miután jelentették az esetet, nadrágot húztam, felkaptam egy blúzt, és ott, a lépcső második fokán nyakon csíptem az elkövetőt. *Negyvennyolc óra magánzárka. Kiegyezünk?*, néztem a férfira. Szegény nem tudta, mit válaszoljon. A nap folyamán láthatóan gyötörte a lelkiismeretfurdalás. Ha nem nyúl a holló felé, nem csípi meg. Így beragasztott ujjal edzette végig a napot. Nem értette, hogy az akciónak nincs köze a személyéhez, egyszerűen most jutott el a terrorista arra a pontra, ahol azt kellett mondanom: *Állj!* Ismerem a természetét, amit egyszer elfoglalt, birtokolni vél, többé nem engedi. Vasárnap estig ül a teraszasztalon, a tágas kutyaszállító ketrecből les ki érdeklődve. Ha kérdik, hogy érzi magát, haragszik-e, azt válaszolom: *Nem érdekel. Csak írásban beadott kontesztációra reagálok*.

Utolsó előtti napra érezhetően nőtt a feszültség, mindjárt eltelt a hét, és én nem leszek senkié. Az elhangzott viccek mennyisége akkorára dagadt, hogy edzésen, étkezéskor viccekben értekezünk. Elég egy jól választott félmondat, tíz

ember tudja, mire gondol, aki mondta. Jó. A viccek kilencvenöt százalékának az esszenciája persze az, hogy de jó is volna egy nagyot baszni.

A reggel. Tegnap reggel, bár soha nem eszem olyan korán, éreztem, hogy a kávé mellé kell valami. Ettem hát két kocka keserűcsokoládét. S milyen jól tettem! Nyolckor az edző sorba állította a vizsgázókat. Kértem, tehessek a tenyerem alá pokrócot, mert szúr az aszfalt, rajta felmorzsolódott, éles darabkák. Leteremtett, hogy kényes vagyok, de végül engedélyezte. A *kamiza* állt elém, lenyomtam negyvenöt fekvőtámaszt, ötvenöt guggolást, hatvanöt felülést zsinórban. A végét már elröhögtük, azt hiszem, csak én számoltam, de a lényeg, hogy azt mondja a *kamiza*, amikor felállok: *Kemény vagy, hej*. Előtte futottunk is, persze, végre ki-sütött a nap, mintha begyújtottak volna a szénaboglyába, úgy gőzölgött. Minden olyvet Máknak néztem az égen.

Minden jó, ha a vége jó. Már csak *nage*-edzések vannak. Az aikidó hat rögzítési alaptechnikából és tizenkét dobásból áll. Ezt a tizennyolc gyakorlatot ismételjük a végtelenségig, különféle támadásokra alkalmazva (ütések, rúgások, ruha megragadása szemből, oldalról, hátulról, egyik, másik vagy mindkét kéz lefogása előlről, oldalról vagy hátulról, támadás késsel, karddal és bottal). Tőlem a vizsgára csupán három dobást nem kér, a többi tizenöt technikát a leendő fokozatomtól elvárt hatékonysággal és pontossággal kell elvégezni, illetve esésel, gurulással a megfelelő módon alkalmazkodnom. A *nage*-technikákat, dobásokat és gurulásokat, eséseket jobban szeretem, ha a partnert elengedem, nem az én bajom, hogyan esik, mi lesz vele, míg ha rögzítenem kell a földön, én nyomom le, amennyiben nem jól esik, magával ránt, ha nem jól mozdulok, fáj a válla, könyöke, csuklója. A nagydarab férfiak mind rosszul esnek, rugalmatlanok, erősek, visszatartanak. Néha birkózom velük. Majdnem mindenkit sorra vettem partnerül, a román fiút kivéve. Az edző gyerekeivel a legjobb gyakorolni, tőlük tanulok legtöbbit. Finom, puha két kis macska, a lány negyvenöt kiló, nálam alacsonyabb, a fiú se sokkal magasabb (én egy-hatvan), de határozott és kemény kezű mindkettő. Mondjuk, belenőttek a harcművészetbe, a lány a nagyobb, ő kilencéves korában kezdte. Mosolygósak, kék szeműek, nyugodtak. Néha figyelem az edzőt, ahogy velünk szemben állva elégedetten szemléli őket a sor elején. Az jut eszembe, szegény O-Sensei, Uesiba Morihei, a Nagy Tanító mennyire boldogtalan lehetett, amikor azt írta: *Egész életemet annak szenteltem, hogy feltárjam az Aiki Ösvényét, de amikor hátranézek, nem látom, hogy bárki is követne*. Hát az edzőnk boldog lehet, legalább a két nagyobb gyermekét láthatja a nyomában lépegetni. Tovább, lefelé a soron elnéző mosollyal tekint végig, mintha mi volnánk a Bénák és Kétbalkezesek Gyülekezete. Szerencsére mind a négy fekete övesünk, az edző, a *kamiza*, aki tizenöt éve aikidózik, és a két gyerek, igazi harcművész, vérükben a tanítás. Nekünk nincs más dolgunk, mint javaslatokat, utasításait alázatosan fogadni. Nem könnyű, ha két órán keresztül szinte kizárólag azt hallod, mit nem csinálsz jól.

Estére fát gyűjtöttek. Én első nap, amikor még Mákhöz zárandokoltam a domboldalba, jöttömben belerúgtam egy nagy karóba, tudván, hogy utolsó este tábortűz, behúztam és leraktam a tűzhely mellé. Nem mentem ki tegnap se, nem érdekel se búcsúbuli, se tábortűz, se bor, se sör, tízkor ágyba bújtam. Tegnap este nevettek tőlem a legtávolabb, végre hamar elaludtam. Kemény nap volt. A dobások után fel is kell állni, ami leginkább fásasztó, a vízszintes átmenetből ismét vertikálisra váltani. Akinek nincs izomzata, a térde, amire több százszor nehezedik terhelés egy edzés alatt, előbb-utóbb tönkremegy. Hallottam egyiket,

másikat motozni, hozzám nem kopogott, nem kilincsel senki, mint tavaly. Tavaly egyik román rendőr, akit máskülönben kedvelek, benyitott, és megkérdezte, alszom-e. Ennyi, de ezt se vettem jó néven. Tavaly többet ittak, hajnalig tartott a műsor, másnap az egyik fiú tíz percenként futott hányni. Úgy is levizsgázott.

Főleg a román fiút hallottam, akivel tavaly, edzőtábor után néhány nappal vacsoráztam, és elmondtam, milyen kicsin múltott, hogy utolsó este nem rántottam az ágyamba. Az ember nem felejt. Ha netán féltékeny volnál, mert miért ne lehetnél, gyorsan mondom, hogy az aikidó engem végleg kigyógyított a kereszténységből, és mindannak ellenére, hogy protestánsnak kereszteltek, családkban az anyai ág pedig szorgos templomjáró, már egyetem alatt Távol-Keletnek vettem az irányt. A tantrikus buddhizmus szerint a kontrollált nemi energia a megvilágosodás forrása. *Tartsd a kezedet, a lábadat és a csípődet egyenesen és a központban, ez a jó technika kulcsa*, mondja O-Sensei. *Ha megvan a központod, szabadon mozoghatsz. Fizikai központod a hara, ha elmédet is ide összpontosítod, biztos lehetsz a győzelemben.*

Azt is mondja, hogy csillapítsam le mindenekelőtt a szellemem. Megvolt. Figyeltem, tanultam, itt voltam. De most, hogy vége, mert ma utolsó nap, ismét érzem, ahogy hatalmába kerít a nyugtalanság. Mert holnap nincs edzőtábor és erőltetett menet. Arra gondoltam, elmegyek a bácsihoz, kilazítatom az izmaidat, hátha mond valami okosat közben, mint mindig. Szervizelni kéne a kocsit, mert álltában nem oldódik meg a probléma. Ha eléggé felhangosítom a zenét, jövet figyeltem, nem zavar a zúgás, a kormányon, pedálon és a sebvártón nem érzek semmi különöset.

Izgulok, hogy írtál-e. Figyelem magam, ahogy reménykedek. Elvárásaim nincsenek, az elvárások mindig irreálisak. De mihelyt elhagyom a tábort, tudom, a nyugalmam elpárolog, mint az egynapos eső a szénaboglyából. Húzol magad felé, mennék hozzád, attól félek, elfelejtek irányt váltani a letérőnél. Pedig, pedig. Ez nem aikidó. Az aikidó azt mondja: *Még a legerősebb ember ereje is csak egy bizonyos pontig érvényesül. Vond ki ebből a körből, és vezesd a saját hatásugaradba – ereje szertefoszlik.* És megint én vagyok, aki menne, aki elmozdul. Kimozdul a központból. Nem tudok nem ellenfélként gondolni rád. Mindent megtettem, hogy a napi levelek, a mindennapi fehér kavicsok által bevonjalak a hatósugaramba, a világomba, ami ép, erős és kerek, sőt, mi több, gömbölyű. Nélküled is. Nem hiányzol belőle. Belőlem hiányzol, magamba kellene bevonjalak, hogy te is érezd és élvezd végre, ahogy belém zuhansz, miközben átadod az erőd nekem, én meg az enyémet neked.

Képtelen vagyok, pedig igyekszem, nem gondolni arra, hogy találtál valakit közelebb, aki engedelmesebb és nálam kevésbé bonyolult. A jó pasik hamar elkelnek, tény. Nincs kedvem feladni, sok munkám áll a hosszúra nyúlt bemutatkozásban. A kavicsaidban.